

Sygn. akt IX U 487/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 r. w Rybniku

sprawy z odwołania Z. S. (Z. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury górniczej

na skutek odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 17 lutego 2017r. nr (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od ubezpieczonego Z. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn. akt IX U 487/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 17.02.2017r. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu Z. S. (S.) przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110 i 110a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nowoustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekroczył 250% i nie był wyższy od poprzednio obliczonego. Obliczony przez organ rentowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z najkorzystniejszych 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia wyniósł 156,09 %.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji, sprecyzowanym na rozprawie z 8.08.2017 r., domagał się jej zmiany poprzez przeliczenie emerytury na podstawie art.110a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po uprzednim odtworzeniu jego zarobków z lat 1963-1979 w KWK (...).

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Ubezpieczony urodził się (...)

Od 1.07.1990r. jest uprawniony do emerytury górniczej.

Podstawa wymiaru emerytury została ustalona z okresu 1985-1987. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 282,69 % i został ograniczony do 250%.

Ubezpieczony po przyznaniu prawa do emerytury górniczej pozostawał w zatrudnieniu.

W dniu (...). ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru powołując się na art.110 i 110a ustawy emerytalnej.

W rozpoznaniu powyższego wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję opisaną na wstępie.

(dowód: akta rentowe).

Od 12.04.1963 r. do 26.11.1990 r. ubezpieczony pracował w KWK (...), najpierw jako robotnik pz., od 1.04.1969 r. sygnalista na podszybiu pz., od 1.03.1979 r. cieśla pz.

W okresie zatrudnienia ubezpieczony oprócz wynagrodzenia wyliczanego według stawek, otrzymywał premie uznaniowe, nagrody 13 i 14-tej pensji, węgiel, świadczenia z Karty Górnika. Pracował na zmiany i średnio 2 niedziele w miesiącu.

Najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z 20 lat, tj. z lat 1969-1977, 1980-1990 z uwzględnieniem podstawy wymiaru przypadającej w części po przyznaniu świadczenia, przy odtworzeniu zarobków ubezpieczonego za lata 1963-1979 w oparciu o dane o wysokości wynagrodzenia zawarte w aktach osobowych, pozostałe dokumenty płacowe, z uwzględnieniem przepisów branżowych, zeznań ubezpieczonego i świadków nie jest wyższy niż 250% (ustalony maksymalnie na poziomie 209,27%).

(dowód: akta osobowe z KWK" J.", legitymacja ubezpieczeniowa i legitymacja Członka Związku Zawodowego, zeznania ubezpieczonego - protokół elektroniczny (k. 38 a.s.), zeznania świadków: S. W., P. K. (k.122 – 124 a.s.), I. T. - protokół elektroniczny (k. 138 - 139 a.s.),opinia biegłej z zakresu emerytur i rent A. K., (k. 69-89 a.s.), opinia biegłej z zakresu emerytur i rent M. Ż., (k. 146-164 a.s.).

Zgromadzony materiał dowodowy Sąd uznał za przekonujący, kompletny i spójny, przez co mogący stanowić podstawę rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje :

W ocenie Sądu odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. 2018r., poz.1270 ze zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15,

z uwzględnieniem ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego (ust.1).

2. Warunek posiadania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie jest wymagany od emeryta lub rencisty, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, w myśl ust. 1, nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub renty lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130%.

3. Okres ostatnich 20 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, obejmuje okres przypadający bezpośrednio przed rokiem, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia.

Jednocześnie jak wynika z treści art. 110a ust.1 ustawy emerytalnej wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15,

z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

2. Ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Przepis art. 110a ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych daje możliwość jednorazowego przeliczenia wysokości emerytury bez względu na to czy emerytura była zawieszona czy nie, jeśli wskaźnik przekracza 250%,

a wskazano podstawę wymiaru składek przypadających po przyznaniu prawa do emerytury.

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe ubezpieczony nie spełnia warunków umożliwiających przeliczenie emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, gdyż ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekracza 250%. Ubezpieczony nie spełnia również warunków przeliczenia świadczenia na podstawie art. 110 ustawy o emerytalnej, gdyż ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie jest wyższy od poprzednio obliczonego, tj. od 282,69 %.

Za powyższym przyjęciem przemawiają opinie dwóch biegłych sądowych z zakresu emerytur i rent A. K. i M. Ż., które tut. Sąd zasadniczo podzielił jako rzeczowe, specjalistyczne, szczegółowo przedstawiające odtworzenie wynagrodzenia ubezpieczonego i wyliczenie wppw oraz jako zgodne ze zleceniem Sądu. Biegła M. Ż. szczegółowo ustosunkowała się też do zarzutów ubezpieczonego.

Wskazać przy tej okazji należy, że nie można wysokości zarobków, stanowiących podstawę do wyliczenia składek na ubezpieczenie społeczne ustalać w sposób hipotetyczny, oparty jedynie na domniemaniu. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są bowiem normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wysokości wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Przy obliczaniu wysokości podstawy emerytury, bierze się zatem pod uwagę dokładnie ustaloną wartość - wysokość uzyskiwanego w określonym czasie wynagrodzenia. Tym samym, w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składki, należy dokładnie określić wysokość wszystkich składników wynagrodzenia, które mają być uwzględnione – wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 22.09.2015r. III AUa 370/14 (LEX nr 1927664).

Nie ma możliwości wyliczenia wysokości wynagrodzenia, a co za tym idzie - wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, wynikające z porównania do wynagrodzenia innych pracowników. Uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia - oparte na wynagrodzeniu otrzymanym przez innych pracowników - nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy. Obliczenie wysokości wynagrodzenia musi być oparte na dokumentacji, z której wynikają

określone kwoty wynagrodzenia. Kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać zatem udowodniona w sposób bezwzględny. Tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym. Na podstawie innych dowodów nie jest możliwe dokładne określenie kwoty wynagrodzenia, a co zatem idzie - ustalenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury - wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31.03.2015r. III AUa 1807/14 (LEX nr 1814849).

Sąd Najwyższy w wyroku z 18 grudnia 1997r. (sygn. II UK 418/97, OSNP z 1998/22/661) stwierdził, że „w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sąd nie jest obowiązany do poszukiwania dokumentów zatrudnieniowo-płacowych, o które nie zadbała osoba dochodząca świadczenia ubezpieczeniowego”. Ten kto się stara udokumentować wyższe świadczenie musi gromadzić dokumenty, wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej, żeby udowodnić wysokość podstawy wymiaru świadczenia (tak również Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z 14 czerwca 2018r. w sprawie IIIAUa 1903/17).

Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 22.05.2018r. (sygn. III AUa 175/18) stwierdził, iż nie istnieje możliwość uwzględnienia w wynagrodzeniu takich składników jak: dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, niebezpiecznych, dodatek za pracę w niedziele i święta, dodatek za pracę w godzinach nocnych i na II zmianie w sytuacji, gdy nie zachowała się ewidencja czasu pracy.

Zdaniem Sądu, który w pełni podziela przedstawione orzeczenia sądowe, wynagrodzenia odtwarzane dla celów ubezpieczeń społecznych, a więc rzutuujące w efekcie na wysokość wypłacanych świadczeń emerytalnych, należy ustalać indywidualnie dla konkretnego ubezpieczonego, przyjmując tylko takie składniki wynagrodzeń, których wypłata wynika bezpośrednio z zebranej dokumentacji. Nie można takich wynagrodzeń ustalać w sposób ogólnikowy czy uśredniony.

Zeznania ubezpieczonego, nawet poparte zeznaniami słuchanych w sprawie świadków są niewystarczające dla zaliczenia do odtwarzanego wynagrodzenia wnioskowanych niedziel czy premii, gdyż nie można uznać ich za wystarczające do odtworzenia wynagrodzenia ubezpieczonego w konkretnych kwotach. Zeznania świadków i samego ubezpieczonego mogą zostać uznane za wiarygodne i miarodajne tylko w takim zakresie, w jakim są poparte zebranymi w sprawie dokumentami.

Sąd oddalił wniosek ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego mając na uwadze, że okoliczności sporne sprawy zostały już dostatecznie wyjaśnione, zaś ubezpieczony nie złożył żadnych nowych dokumentów płacowych, które mogłyby mieć wpływ na zmianę sporządzonych w sprawie wyliczeń. Zgłoszenie tego wniosku dowodowego zdaniem Sądu zmierzało do przewlekania postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd kierując się powołanymi przepisami, z mocy art.477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne.

W pkt 2 wyroku Sąd z mocy art.98 §1 i §3 kpc w zw. z §9 ust.2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015, poz. 1804), uwzględniając wniosek pełnomocnika ZUS, zasądził od ubezpieczonego kwotę 180,00zł na rzecz organu rentowego tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia delegowany Renata Stańczak